

STRZELEC

GWIAZDOZBIÓR POLSKIEJ PIOSENKI

28 listopada

Opracowanie: Wojciech Dąbrowski www.spotkaniazpiosenka.org

JONASZ KOFTA

(ur. 28 listopada 1942 roku, Mizocza na Wołyniu, zm. 19 kwietnia 1988 roku, Warszawa), poeta, pisarz, malarz, aktor kabaretowy i satyryk, jest jedną z najwybitniejszych postaci polskiej sztuki estradowej. Pochodził ze znanej żydowskiej rodziny kupieckiej (ojciec zmienił prawdziwe nazwisko **Kaftel**, ukrywając się, w czasie wojny), matka była germanistką na Uniwersytecie Poznańskim.

Ukończył liceum plastyczne w Poznaniu, studiował malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (1961-1964). W tym czasie prowadził własny teatrzyk piosenki. Był współzałożycielem i kierownikiem literackim studenckiego kabaretu *Hybrydy* (1964-1968, pierwszy program: *Kąpiel w Rubiconie*), współtwórcą kabaretu *Pod Egidą* (z Adamem Kreczmarem, Janem Pietrzakiem i Janem Tadeuszem Stanisławskim, 1968-1976), prowadził kabarety radiowe w III programie PR (z Marcinem Wolskim, Jackiem Fedorowiczem i Stefanem Friedmanem): *Ilustrowany Tygodnik Rozrywkowy* i *Ilustrowany Magazyn Autorów* (słynne *Dialogi na cztery nogi*, postać docenta w *Fachowcach*), zdobywając *Złoty Mikrofon* (1975).

Jest autorem tekstów wielu piosenek: *Bliskość ciszy*, *Jej portret* i *Tango z różą w zębach* (muz. Włodzimierz Nahorny), *Do leżki leżka* (muz. Andrzej Korzyński, wyk. Maryla Rodowicz), *Domowe strachy* (muz. Maciej Kosowski), *Jak pięknie by mogło być* i *Serca gwiazd* (muz. Jarosław Kukulski, wyk. Halina Frąckowiak), *Kwiat jednej nocy* (nagroda na VII KFPP, Opole, 1969, wyk. zespół *Alibabki*), *Radość o poranku* (nagroda na XII KFPP, Opole, 1974), *Światło świec*, *To ziemia* z rep. Stana Borysa i *Wakacje z blondynką* z rep. Macieja Kosowskiego (wszystkie muz. Juliusz Loranc), *Metropolis* (muz. Krzysztof Paszek), *Moje ostatnie słowo* i *Sen motyla* (muz. Zbigniew Jaremko), *Nieobecni* i *Trzeba marzyć* (sł. Janusz Strobel), *Pamiętajcie o ogrodach* (muz. Jan Pietrzak, z programu *Uśmiech z erratą*, klub *Hybrydy*, nagroda dziennikarzy, 1968), *Płomienie* (muz. Mateusz Świącicki), *Po co żona poecie*, *Popołudnie* (muz. Włodzimierz Korcz), *Song o ciszy* (muz. Andrzej Zarycki), *Song o oczekiwaniu* (muz. Czesław Majewski, III nagroda na X KFPP, Opole, 1972), *Twój czas* (muz. Andrzej Zygierewicz).

Napisał serię tekstów do muzycznych utworów **Andrzeja Mundkowskiego**: wg **Piotra Czajkowskiego** (*Chanson triste*), wg **A. Lauro** (*Walc szczęścia*), wg **V. Loboza** (*Godzina cienia*).

Był autorem satyrycznej piosenki *Śpiewać każdy może* (muz. **Stanisław Syrewicz**, wyk. **Jerzy Stuhr**) i ballad do filmu *Ziemia obiecana* (reż. **Andrzej Wajda**).

Napisał polskie słowa do walca **Arama Chaczaturiana** (*Famme fatale*, wyk. **Michał Bajor**), do tytułowej piosenki z filmu *Love story* (muz. **Francis Lai**, sł. **Carl Sigman**, 1970) i *Samby przed rozstaniem* (muz. **Baden Powell**) z rep. **Hanny Banaszak**.

Pisał libretta musicali i widowisk muzycznych: śpiewogra *Oko* (muz. **Maciej Malecki**, PWST Warszawa, STS, 1968), *Wojna chłopska* (*Stadtische Buhne* w Munster i Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu, 1978), musical *Achilles i miłość*, wodewil o **Adolfie Dymshy** - *Wielki Dodek*, widowisko muzyczne *W zielonołotym Singapurze*. Jest autorem dramatu *Wątroba Faraona*, spektaklu satyrycznego *Fachowcy, czyli po prostu robota*, współautorem sztuki *Kompot*.

Wystąpił w filmie *Lubię nietoperze* (reż. **Grzegorz Warchoł**) w epizodzie w domu wariatów. Tworzył (z rysownikiem **Andrzejem Dudzińskim Dudim**) cotygodniowe felietony ilustrowane dla *Literatury* i *Polityki*, wydane następnie w zbiorze *Księga zdzwień*.

Był autorem wierszy, podejmujących trudne problemy swojego pokolenia: *W moim domu* (1968), *Szary poemat* (1976), *Ptaki pytaki*, opublikował kilka tomików poezji (*Pamiętajcie o ogrodach*, 1991, cykl wierszy *Ostinato determinare*). Wybór jego wierszy ukazał się w *Bibliotece Bardów* (obok utworów **Jacka Kleyffa** i **Jacka Kaczmarskiego**). Ostatni wybór wierszy *Jonasz Kofta* (wyd. *Twój Styl*, 2002), z odnalezionymi po śmierci autora wierszami *Dobrze, że byłaś*, *Tabun we mgle*.

Piosenki **Jonasza Kofty** włączyło do swojego repertuaru wielu wykonawców, m. in. **Robert Janowski**, **Justyna Steczkowska** i **Michał Żebrowski**.

W 60 rocznicę urodzin poety (28 listopada 2002 roku) odbył się uroczysty koncert *Pamiętajmy o Jonaszu*, zorganizowany przez przyjaciół kompozytorów i wykonawców w podziemiach Kościoła Kamedułów w Łasku Bielańskim w Warszawie. Polskie Radio wydało pięciopłytkowy album (*Gdzie ta bohema, Jonasz w trójce, Jej portret, Song o ciszy, W zielonołotym Singapurze*), podsumowujący dorobek artystyczny poety.

